

Dosarul nr. 3ra-730/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: M. Gandrabur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

DECIZIE

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Svetlana Filincova
Nina Vascan
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Ion Cerchez reprezentat de avocatul Ion Sîrbu,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Ion Cerchez împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenienți
accesorii Departamentul Instituțiilor Penitenciare și Ministerul Justiției al
Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea
stabilirii pensiei,

împotriva deciziei din 11 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
casată integral hotărârea din 2 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Râșcani și a fost emisă o nouă decizie de respingere a acțiunii ca neîntemeiate,

c o n s t a ț ă:

La 27 martie 2019 Ion Cerchez a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenienți accesorii
Departamentul Instituțiilor Penitenciare și Ministerul Justiției al Republicii
Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că prin hotărârea din 25 septembrie 2017 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Central, a fost admisă integral cererea de chemare în
judecată depusă de Ion Cerchez împotriva Departamentului Instituțiilor
Penitenciare și Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu
Ministerul Justiției al Republicii Moldova, fiind obligat Departamentul Instituțiilor
Penitenciare să calculeze în privința lui Ion Cerchez avantajele a două luni vechime
în muncă pentru o lună de serviciu, pentru efectuarea serviciului în cadrul organelor
afacerilor interne a Ministerului Afacerilor Interne pentru perioada 3 octombrie
2001 - 23 iulie 2004 și perioada 16 martie 2007 - 30 aprilie 2009 și să prezinte
actele/informația corespunzătoare Casei Naționale de Asigurări Sociale în privința
lui Ion Cerchez pentru stabilirea pensiei, precum și a fost obligată Casa Națională

de Asigurări Sociale să stabilească și să achite pensia conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, cu începere de la data de 8 noiembrie 2016.

Ulterior, prin decizia din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată hotărârea primei instanței, în partea obligării Casei Naționale de Asigurări Sociale, să stabilească și să achite în beneficiul lui Ion Cerchez pensia conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, cu începere de la data de 8 noiembrie 2016, instanța de apel motivând prin faptul că odată cu obligarea Departamentului Instituțiilor Penitenciare a calculării avantajelor de două luni vechime pentru o lună de serviciu, Casa Națională de Asigurări Sociale la rândul său va stabili lui Ion Cerchez pensia, începând cu data de 1 ianuarie 2017.

A mai indicat că prin încheierea din 27 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost considerat inadmisibil recursul declarat de Departamentul Instituțiilor Penitenciare.

Astfel, reclamantul a menționat că Departamentul Instituțiilor Penitenciare a executat obligația impusă prin hotărârea judecătorească, eliberându-i actele/calculul corespunzător, pe care la rândul său le-a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale în data de 27 martie 2018.

A relatat că la 12 februarie 2019 și respectiv 5 martie 2019, s-a adresat cu cereri la Casa Națională de Asigurări Sociale, solicitând stabilirea și achitarea pensiei conform hotărârilor judecătorești nominalizate.

Prin răspunsul nr. C-612/19 din 13 martie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a refuzat cu vehemență în satisfacerea cerințelor, invocând că pentru realizarea dreptului pretins urmează să se adreseze la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți, cu toate actele necesare.

Reclamantul a considerat că este inadmisibilă o astfel de abordare din partea pârâtului, cu atât mai mult că actele în original necesare stabilirii pensiei deja se află la Casa Națională de Asigurări Sociale.

În drept, și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993, art. 16, 17 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

A solicitat anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-612/19 din 13 martie 2019 și obligarea stabilirii/achitării pensiei începând cu data de 1 ianuarie 2017, în baza calculelor prezentate de Departamentul Instituțiilor Penitenciare, cu avantajele a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru efectuarea serviciului în cadrul organelor afacerilor interne pentru perioada 3 octombrie 2001 – 23 iulie 2004, 16 martie 2007 – 30 aprilie 2009.

Prin hotărârea din 2 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată. A fost anulat răspunsul nr. C-612/19 din 13 martie 2019 al Casei Naționale de Asigurări Sociale. A fost obligată Casa

Națională de Asigurări Sociale să stabilească și să achite pensia în beneficiul lui Ion Cerchez în temeiul calculelor prezentate de Departamentul Instituțiilor Penitenciare și actelor prezentate de Ion Cerchez, începând cu data de 1 ianuarie 2017.

La 29 octombrie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 2 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 11 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată integral hotărârea din 2 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani și a fost emisă o nouă decizie prin care cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 9 iunie 2020 Ion Cerchez reprezentat de avocatul Ion Sîrbu, prin intermediul poștei electronice, a depus recurs împotriva deciziei din 11 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău.

La 29 iunie 2020 Ion Cerchez reprezentat de avocatul Ion Sîrbu, a depus motivarea recursului.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

A declarat că deși instanța de apel a calificat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale ca fiind „o opinie”, dar nu un „refuz pe fond”, răspunsul respectiv nu este nimic altceva, decât refuzul expres al intimatului de achitare a pensiei cuvenite recurentului, care este un act administrativ individual ilegal defavorabil în sensul legislației contenciosului administrativ.

La fel, a susținut că în condițiile în care de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare au fost prezentate Casei Naționale de Asigurări Sociale actele necesare pentru stabilirea pensiei, pasarea de către ultima a responsabilității pe Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți și redirectionarea recurentului către aceasta, vine în contradicție cu raționamentele reflectate de către instanțele de judecată în actele judecătorești emise în cauza anterioară, precum și în contradicție directă cu prevederile guvernate de raportul juridic litigios.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în condițiile art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Respectiv, procedura de contencios administrativ în prezenta speță în partea procedurală urmează a fi examinată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, iar în partea materială urmează a fi aplicate prevederile legale în vigoare la momentul emiterii răspunsului ce se contestă, și anume a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (abrogată la 1 aprilie 2019). Or, în speță procedura administrativă se referă la o activitate administrativă inițiată până la 1 aprilie 2019, aspect care determină că la caz se vor aplica dispozițiile legale vechi, care reglementau aceste instituții.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 11 mai 2020. Totodată, se constată că decizia instanței de apel a fost notificată reprezentantului recurentului, avocatul Ion Sîrbu în data de 10 iunie 2020 (f.d.194).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurentul, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 9 iunie 2020 și respectiv motivarea recursului la 29 iunie 2020, în termenul prevăzut de art. 245 Cod administrativ.

Prin referința din 3 iulie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

Intimații, Departamentul Instituțiilor Penitenciare și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, deși au recepționat recursul fapt ce rezultă din avizele de recepție a scrisorilor recomandate, nu și-au valorificat dreptul procedural de depunere a referinței (f.d.223, 224226, 227).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, examinând admisibilitatea recursului, l-a numit pentru judecare în conformitate cu prevederile art. 193 alin. (3) din Codul administrativ, în completul din 5 judecători.

În conformitate cu prevederile art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

În conformitate cu prevederile art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

În temeiul art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 219 alin. (1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Din materialele cauzei s-a constatat că, înaintând prezenta acțiune în judecată în ordinea contenciosului administrativ, Ion Cerchez a solicitat anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-612/19 din 13 martie 2019 și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a stabili/achita pensia începând cu data de 1 ianuarie 2017, în baza calculelor prezentate de Departamentul Instituțiilor Penitenciare, cu avantajele a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru efectuarea serviciului în cadrul organelor afacerilor interne pentru perioada 3 octombrie 2001 – 23 iulie 2004, 16 martie 2007 – 30 aprilie 2009.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia de a admite cererea de chemare în judecată și a anula răspunsul nr. C-612/19 din 13 martie 2019 al Casei Naționale de Asigurări Sociale, obligând Casa Națională de Asigurări Sociale să stabilească și să achite pensia în beneficiul lui Ion Cerchez în temeiul calculelor prezentate de Departamentul Instituțiilor Penitenciare și actelor prezentate de Ion Cerchez, începând cu data de 1 ianuarie 2017.

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău a casat hotărârea primei instanțe și a emis o nouă hotărâre prin care a respins cererea de chemare în judecată, ca fiind neîntemeiată.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel cu referire la prevederile art. 1 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, art. 48, 49 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993, art. 40 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998, a reținut ca fiind neîntemeiată concluzia primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii depuse de către Ion Cerchez.

În acest sens, verificând pretențiile înaintate în cererea de chemare în judecată, instanța de apel a relevat că răspunsul contestat de către Ion Cerchez, nu constituie un act administrativ, fiind un punct de vedere cu titlu explicativ și de recomandare, furnizat lui Ion Cerchez doar cu privire la competența teritorială, care nu conține temeuri de refuz pe fond, astfel că nu poate constitui obiect al acțiunii în contenciosul administrativ, deoarece nu produce niciun efect juridic.

Curtea de Apel Chișinău a învederat că prin răspunsul furnizat, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a emis o decizie de refuz în stabilirea pensiei, iar prima

instanță urma să examineze legalitatea răspunsului doar prin prisma competenței teritoriale a Casei Naționale de Asigurări Sociale, ținând cont de respectarea principiului teritorialității.

Prin urmare, instanța de apel a enunțat că pretenția lui Ion Cerchez cu privire la obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească pensia începând cu data de 1 ianuarie 2017, în baza calculului prezentate de Departamentul Instituțiilor Penitenciare, cu avantajele a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru efectuarea serviciului în cadrul organelor afacerilor interne pentru perioada 3 octombrie 2001 – 23 iulie 2004, 16 martie 2007 – 30 aprilie 2009, reprezintă o cerință formulată prematur, dat fiind că o decizie cu privire la refuzul stabilirii pensiei acestuia, nu a fost emisă de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți.

În consecință, Curtea de Apel Chișinău a conchis că prima instanță nu a dat o apreciere obiectivă circumstanțelor cauzei și greșit a aplicat normele de drept material.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel contradictorie circumstanțelor cauzei, fiind rezultată din interpretarea eronată a normelor de drept material, pe când concluzia primei instanțe despre necesitatea admiterii acțiunii este justă, aceasta având la bază cumulul dovezilor administrate în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios.

În debut, instanța de recurs reiterează prevederile art. 1 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019), conform căruia orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

În corespundere cu art. 3 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019), obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de: a) autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi; b) subdiviziunile autorităților publice; c) funcționarii din structurile specificate la lit.a) și b). Obiect al acțiunii în contenciosul administrativ poate fi și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Conform art. 16 alin. (1) și (2) al legii menționate, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate. Acțiunea poate fi înaintată nemijlocit instanței de

contencios administrativ în cazurile expres prevăzute de lege și în cazurile în care persoana se consideră vătămată într-un drept al său prin nesoluționarea în termen legal ori prin respingerea cererii prealabile privind recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei cauzate.

Actele cauzei atestă că în rezultatul adresării la 22 decembrie 2016 de către Ion Cerchez cu o cerere de chemare în judecată împotriva Departamentului Instituțiilor Penitenciare și Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin hotărârea din 25 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, a fost obligat Departamentul Instituțiilor Penitenciare să calculeze în privința lui Ion Cerchez avantajele a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru efectuarea serviciului în cadrul organelor afacerilor interne a Ministerului Afacerilor Interne pentru perioada 3 octombrie 2001 - 23 iulie 2004 și perioada 16 martie 2007 - 30 aprilie 2009 și să prezinte actele/informația corespunzătoare Casei Naționale de Asigurări Sociale în privința lui Ion Cerchez pentru stabilirea pensiei, precum și a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să stabilească și să achite pensia conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, cu începere de la data de 8 noiembrie 2016.

Ulterior, prin decizia din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată hotărârea din 25 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, în partea obligării Casei Naționale de Asigurări Sociale, să stabilească și să achite în beneficiul lui Ion Cerchez pensia conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, cu începere de la data de 8 noiembrie 2016, fiind emisă în această parte o nouă hotărâre de respingere a acestei cerințe, cu menținerea în rest a hotărârii contestate.

Tot, materialele dosarului confirmă și faptul că prin încheierea din 27 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost considerat inadmisibil recursul declarat de Departamentul Instituțiilor Penitenciare.

Astfel, fiind intentată procedura de executare a documentului executoriu emis în temeiul hotărârilor judecătorești enunțate, la 17 ianuarie 2019 de către executorul judecătoresc a fost întocmit procesul-verbal de conciliere a părților procedurii de executare, fiind constatat că debitorul Administrația Națională a Penitenciarelor a executat obligația impusă prin hotărârea judecătorească și a efectuat calculul solicitat, eliberându-i creditorului Ion Cerchez actele date (f.d.78).

La caz, este cert și faptul că în urma eliberării de către Administrația Națională a Penitenciarelor a calculelor și actelor corespunzătoare, la data de 27 martie 2018 Ion Cerchez le-a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale în vederea stabilirii pensiei conform hotărârilor judecătorești nominalizate.

Prin răspunsul nr. C-612/19 din 13 martie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a refuzat în satisfacerea cerințelor lui Ion Cerchez, invocând că pentru realizarea dreptului pretins urmează să se adreseze la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți, cu toate actele necesare.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că în conformitate cu prevederile art. 31 alin. (3) din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998, acordarea drepturilor la pensie sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie, emisă de organul teritorial de asigurări sociale și semnată de conducătorul acestuia, în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii cu toate actele necesare.

Potrivit art. 40 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998, decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reținerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată la Casa Națională de Asigurări Sociale. În caz de dezacord cu decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, aceasta poate fi atacată în instanța de contencios administrativ competentă.

În același timp, instanța de recurs reține că în speță sunt incidente și prevederile art. 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993, care reglementează expres că pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

La rândul său, art. 49 alin. (1) al legii enunțate, prevede că militarii în termen, militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, ofițerii de protecție și colaboratorii organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și membrii familiilor acestora depun cerere de stabilire a pensiei la organul de asigurări sociale.

La cazul dedus judecății, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relatează că după emiterea încheierii din 27 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a rămas executorie hotărârea judecătorească în privința obligării Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției să calculeze lui Ion Cerchez avantajele de două luni vechime pentru o lună de serviciu, cu prezentarea actelor/informației corespunzătoare Casei Naționale de Asigurări Sociale pentru stabilirea pensiei.

Prin urmare, este întemeiată concluzia primei instanțe referitoare la faptul că obligația Casei Naționale de Asigurări Sociale de a stabili și achita pensia în beneficiul lui Ion Cerchez nu a fost anihilată, aceasta urmând să se producă imediat după prezentarea actelor și informațiilor corespunzătoare de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare, or, la caz, cu certitudine s-a constatat că Departamentul Instituțiilor Penitenciare (Administrația Națională a Penitenciarelor) și-a executat obligația impusă prin hotărârea judecătorească ce vizează prezentarea calculelor

corespunzătoare lui Ion Cerchez și respectiv, tot în vederea executării hotărârii judecătorești, actele corespunzătoare urmau a fi prezentate Casei Naționale de Asigurări Sociale pentru stabilirea pensiei.

În cazul de față, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ conchide că redirectionarea lui Ion Cerchez prin răspunsul nr. C-612/19 din 13 martie 2019 al Casei Naționale de Asigurări Sociale către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți, în vederea stabilirii pensiei, este în contradicție cu actele judecătorești enunțate, precum și se opune cu prevederile art. 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993. Cu atât mai mult, s-a stabilit că actele necesare se aflau în gestiunea Casei Naționale de Asigurări Sociale și prin urmare nu mai era necesar a fi prezentate suplimentar.

De altfel, chiar și în cazul în care Casa Națională de Asigurări Sociale a considerat că stabilirea pensiei urmează a fi efectuată de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale, întru organizarea funcțiilor și atribuțiilor sale interne, urma să redirectioneze cererea solicitantului către casa teritorială de asigurări sociale și astfel să execute hotărârea judecătorească irevocabilă prin care a fost dispusă prezentarea actelor/informației corespunzătoare Casei Naționale de Asigurări Sociale pentru stabilirea pensiei.

Cu toate acestea, instanța de apel greșit a concluzionat asupra netemeinicii acțiunii depuse de către Ion Cerchez, reținând că răspunsul contestat nu constituie un act administrativ, fiind un punct de vedere cu titlu explicativ și de recomandare, furnizat lui Ion Cerchez cu privire la competența teritorială.

Or, actul administrativ în sensul Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019), poate fi definit ca fiind un act unilateral, cu caracter normativ sau individual, adoptat sau emis de către o autoritate publică sau de o persoană privată împuternicită prin lege sau printr-un act administrativ, în mod unilateral, în baza și în vederea exercitării legii, pentru nașterea, modificarea sau stingerea unor raporturi juridice de drept administrativ, iar persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

În acest sens, contrar susținerilor invocate de către instanța de apel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ decelează că răspunsul nr. C-612/19 din 13 martie 2019 al Casei Naționale de Asigurări Sociale, constituie în esență un refuz în stabilirea pensiei lui Ion Cerchez, prin acesta fiind vătămat un drept recunoscut de lege al solicitantului, mai exact răspunsul dat, fiind manifestat prin refuzul nejustificat de a rezolva o cerere referitoare la un drept sau la un interes legitim.

La fel, nu poate fi reținut ca întemeiat nici argumentul instanței de apel cu referire la faptul că pretenția lui Ion Cerchez cu privire la obligarea Casei Naționale

de Asigurări Sociale să-i stabilească pensia începând cu data de 1 ianuarie 2017, în baza calculelor prezentate de Departamentul Instituțiilor Penitenciare, cu avantajele a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru efectuarea serviciului în cadrul organelor afacerilor interne pentru perioada 3 octombrie 2001 – 23 iulie 2004, 16 martie 2007 – 30 aprilie 2009, reprezintă o cerință formulată prematur, dat fiind că o decizie cu privire la refuzul stabilirii pensiei acestuia, nu a fost emisă de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți.

Față de acest raționament al instanței de apel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ învederează că în speța dedusă judecății, pretențiile lui Ion Cerchez nu au fost axate pe vechimea în muncă care deja au constituit obiect al examinării, ci au fost îndreptate împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale în temeiul unei hotărâri judecătorești irevocabile, prin care a fost obligat Departamentul Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției să calculeze lui Ion Cerchez avantajele de două luni vechime pentru o lună de serviciu, cu prezentarea actelor/informației corespunzătoare Casei Naționale de Asigurări Sociale pentru stabilirea pensiei. Cu atât mai mult, obligația stabilirii pensiei de către Casa Națională de Asigurări Sociale pentru astfel de categorii de persoane, este reglementat într-o manieră imperativă și de Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993.

Având în vedere cele relatate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță întemeiat a concluzionat că ține de obligația Casei Naționale de Asigurări Sociale să stabilească și să achite pensia în beneficiul lui Ion Cerchez în temeiul calculelor prezentate de Departamentul Instituțiilor Penitenciare și actelor prezentate de Ion Cerchez, începând cu data de 1 ianuarie 2017.

În consecință, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că prima instanță corect a aplicat prevederile legale și întemeiat a concluzionat despre necesitatea admiterii acțiunii, anulând actul administrativ contestat ca fiind ilegal și emis contrar prevederilor legale.

Împrejurările descrise determină completul să conchidă că soluția instanței de apel este neîntemeiată, din care considerente aceasta nu poate fi menținută.

Din considerentele expuse și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar decizia instanței de apel a fost emisă cu interpretarea eronată a legii și aprecierea greșită a probelor, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c), art. 248 alin. (2) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Ion Cerchez reprezentat de avocatul Ion Sîrbu.

Se casează integral decizia din 11 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 2 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Cerchez împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenienți accesorii Departamentul Instituțiilor Penitenciare și Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea stabilirii pensiei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Svetlana Filincova

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu